

PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH

Informacja o zdarzeniu [raport]

Numer ewidencyjny zdarzenia:	<i>1431/16</i>			
Rodzaj zdarzenia:	<i>INCYDENT</i>			
Data zdarzenia:	<i>25 czerwca 2016 r.</i>			
Miejsce zdarzenia:	<i>AD EPRZ</i>			
Rodzaj, typ statku powietrznego:	<i>PZL-104 Wilga</i>			
Znak rozpoznawczy SP:	<i>SP-AGX</i>			
Użytkownik / Operator SP:	<i>Aeroklub Rzeszowski</i>			
Dowódca SP:	<i>Pilot samolotowy</i>			
Liczba ofiar / rodzaj obrażeń:	<i>Śmiertelne</i>	<i>Poważne</i>	<i>Lekkie</i>	<i>Bez obrażeń</i>
	-	-	-	<i>1</i>
Nadzorujący badanie:	<i>R. OCHWAT do 10.11.2016 / G. DAŃKO</i>			
Podmiot badający:	<i>Aeroklub Rzeszowski</i>			
Skład zespołu badawczego:	<i>-</i>			
Forma dokumentu zawierającego wyniki:	<i>INFORMACJA O ZDARZENIU</i>			
Zalecenia:	<i>NIE</i>			
Adresat zaleceń:	<i>NIE DOTYCZY</i>			
Data zakończenia badania:	<i>23 stycznia 2017 r.</i>			

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

W dniu 25 czerwca 2016 r. na lotnisku Portu Lotniczego Rzeszów–Jasionka odbywały się II Podkarpackie Pokazy Lotnicze. Do kierowania załogami lotniczymi w ramach pokazów lotniczych wyznaczono Kierownika Lotów o kryptonimie „Rzeszów Pokaz”. Współpraca Kierownika Lotów z kontrolerem ruchu lotniczego ADI/APP TWR Rzeszów polegała m.in. na

tym, iż statki powietrzne uruchamiały silniki i kołowały do punktu oczekiwania przed drogą startową pod kontrolą TWR Rzeszów, a w punkcie oczekiwania przechodziły na łączność z Kierownikiem Lotów. Jednym z punktów pokazu lotniczego były loty grupowe Aeroklubu Rzeszowskiego na samolotach 2xPZL-110 Koliber oraz 1xPZL-104 Wilga jako prowadzący (SP-AGX, pilot wiek 60 lat, licencja PPL(A) od 1976 roku, uprawnienia SEP(L), hol szybowców, kontrola wiadomości teoretycznych ważna do 31.03.2017, kontrola techniki pilotażu ważna do 30.01.2017, orzeczenie LL klasy 2 ważne do 31.05.2017, nalot ogólny: 1310 godzin, w tym na PZL-104: 830 godzin, nalot w ciągu ostatnich 90 dni: 5 godzin, w ciągu ostatnich 24 godzin: 0 godzin 0 minut, czas odpoczynku w ciągu 24 godzin: NIL). Prowadzący otrzymał instrukcje kołowania drogami kołowania TWY R3 i D1 do punktu oczekiwania drogi startowej RWY09. W tym czasie odbywał się pokaz grupy akrobacyjnej Firebirds. Po tym pokazie, podczas ich podejścia do lądowania kontroler TWR Rzeszów zauważył, iż SP-AGX przekroczył linie punktu oczekiwania RWY09 i zatrzymał się w linii krawędzi drogi startowej. Gdy grupa Firebirds zwalniała już RWY09 poprzez TWY A1, kontroler TWR zezwolił startować grupie Aeroklubu Rzeszowskiego i wykonać lot przez strefę SE (Krasne), południową stroną m. Rzeszów do strefy SW (Świlcza) i oczekiwać na wlot w strefę pokazu, tj. przed grupą OKL, chociaż planowana kolejność była odwrotna. Uczynił tak aby w zaistniałej sytuacji nie komplikować sytuacji na polu manewrowym lotniska, co doprowadziłoby do opóźnień w startach obu grup. Po starcie grupy aeroklubu wystartowała grupa OKL wykonując lot zgodnie z zezwoleniem w stronę północną lotniska przez punkt „M” i dalej w kierunku miejscowości Głogów Małopolski. Następnie grupa OKL otrzymała instrukcję wykonania lotu do strefy pokazu. Po wydaniu tego zezwolenia kontroler ruchu lotniczego TWR Rzeszów zapytał pilota samolotu o znakach wywoławczych SP-AGX o aktualną pozycję. Ten zgłosił krótką prostą wlatując w strefę pokazu, w której swój lot wykonywała już grupa ośmiu samolotów OKL. W zaistniałej sytuacji przekazano grupie OKL kolejność nr 2 do wykonania pokazu. Po zakończeniu pokazu samolotów Aeroklubu Rzeszowskiego pilot samolotu SP-AGX nie wykonał instrukcji i zamiast opuścić drogę startową drogą kołowania TWY „A” wkołował na TWY „D1”, która była zajęta przez inny statek powietrzny przygotowujący się do odlotu. Pomimo interwencji organu TWR, pilot samolotu SP-AGX kontynuował kołowanie i zawrócił dopiero wtedy gdy zauważył na niej inny statek powietrzny.

Przyczyny zdarzenia lotniczego:

Przyczynami zdarzenia lotniczego dotyczącymi pilota samolotu o znakach wywoławczych SP-AGX były:

- 1. Niewykonywanie przekazywanych przez kontrolera ruchu lotniczego instrukcji.**
- 2. Niewystarczająca znajomość pola manewrowego lotniska.**

3. Niewystarczające przygotowanie do wykonania lotu.

Działania profilaktyczne podjęte przez podmiot badający:

Dla pilotów Aeroklubu Rzeszowskiego zostanie zorganizowane szkolenie z procedur i przepisów ruchu lotniczego dotyczących wykonywania operacji lotniczych na lotniskach kontrolowanych.

Uczniowie – piloci szkoleni w ATO Aeroklub Rzeszowski szkoleni do licencji PPL(A) w ramach realizacji programu szkolenia będą wykonywali kilka lądowań połączonych z kołowaniem po lotnisku EPRZ.

Zalecenia Komisji dotyczące bezpieczeństwa:

brak

Komentarz Komisji:

PKBWL zwraca pilotom uwagę na właściwe przygotowanie się do wykonania lotu, w szczególności na lotniska kontrolowane. Wymóg wykonania jednego lotu na lotnisko kontrolowane powinien obejmować wykonanie lądowania i kołowania na stanowisko postoju. Ponadto, tzw. „dobre praktyki” lotów weryfikujących ocenę techniki pilotażu powinny obejmować lądowanie, kołowanie i start na lotnisku kontrolowanym.

Koniec

	Imię i nazwisko	Podpis
Nadzorujący badanie:	Robert OCHWAT do 10.11.2016 r. / Grzegorz DAŃKO	<i>podpis na oryginale</i>